

دختر خدا حافظی

چه فیلمی را در زندگی ام بیش از هر فیلم دیگر دیده ام؟

چاپ شده در: مجله ۲۴

زمان انتشار: دی ماه ۱۳۹۰

این یادداشت برای نظرخواهی مجله ۲۴ درباره فیلمی که هر کس بیش از فیلم های دیگر (به لحاظ تعداد دفعات) دیده، نوشته شد که پاسخ ام "دختر خداحافظی" ساخته هربرت راس بر اساس متن نیل سایمون بود.

*

*

در نگاه اول ممکن است این خطا پیش بیاید که تماشای یک فیلم بیش از تمام فیلم های دیگر، نشانگر مهم تر و محبوب تر بودن آن فیلم نزد فرد پاسخ دهنده است. خب واقعیت این است که لزوماً چنین نیست. فیلم هایی وجود دارند و قالب هایی که هرچند بسیار عمیق، جذاب، اثرگذار و درگیرکننده اند، نمی توان آنها را جز در شرایط کاملاً متمرکز دید. نه تنها در جمع و با فضاهای گوناگون، بلکه در تنهایی هم با هر حال و اوضاعی قابل تماشا نیستند. گاه پیش نیازهایی می خواهند و ملزوماتی؛ و گاه دست کم شرط «خواب آلود نبودن» که معضلی کاملاً خاص تماشای فیلم در دل نظام نمایش خانگی است، در خصوص دیدارشان ضرورت دارد. یا با تمامی لذتی که به مخاطب علاقه مند خود می بخشند، نمی توان لذت تماشایشان را چندان به دیگران تعمیم داد و در نتیجه، تماشا در تنهایی از ضرورت های آنهاست .

اما من فیلمی را در صدر این فهرست مرتبط با کمیت می آورم که بیش و پس از بارها تماشا در تنهایی، در جمع ها هم دیده ام. به هر بهانه ای در هر کلاسی از تحلیل فیلمنامه تا مبحث دیالوگ نویسی تا گسترش درام تا بازیگری تا ظرافت های فن بیان تا دوبلاژ تا نسبت میان دنیای نمایش و دنیای واقعی تا ژانر و ژانرهای فرعی، آن را به نمایش گذاشته ام. در خانه خود یا دوستان، در هر سفر و مناسبتی کوشیده ام آن را تجویز و ترویج کنم و همیشه منهای لذتی که با دیگران تقسیم شده، شاهد تأثیرش بر زندگی و نگاه آدم ها هم بوده ام. فرآیند لذت بردن از لذتی که آدم ها دارند از فیلم لذتبخش زندگی ات می برند، بیش از

هر فیلم دیگری، با این فیلم برایم عینیت پیدا کرده است؛ تا حدی که نمی توانم بگویم حتی تقریباً چند بار آن را دیده ام: حدود ۴۰ بار؟ بیش از ۶۰ بار؟ یا اگر تماشای بخش ها و سکانس هایی از فیلم را هم بشماریم، فراتر از ۱۰۰ بار؟ این فیلم که باز می خواهم با این یادداشت به بیشتر دیده شدن و گسترش لذت حاصل از تماشایش اصرار کنم، برخلاف تصور بسیاری که منتظرند نام فیلم «بزرگ»ی از یک سینماگر نابغه را بیاورم، یک کشف کوچک و دلپذیر در یکی از محبوب ترین قالب های هر سینمادوست دارای قلب و قادر به خنده یعنی «کمدی رمانتیک» است: «دختر خداحافظی» به کارگردانی هربرت راس بر اساس یکی از دو سه برترین فیلمنامه تاریخ سینما به باور من، نوشته استاد نیل سایمون.